

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 397. Quid & quotuplex sit blasphemia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

dicitur, & si de Deo aut Sanctis dicitur, est blasphemia. Huc etiam referuntur, quæ per modum optantis & imprecantis contra alios dicuntur.

Quest. 394. Quenam sint pœnæ maledicti, prout comprehendit detractio nem & calumniam, in privatum commissi?

R Esp. Præterquam quod ex genere suo sit peccatum mortale, ejusque reus in foro interno ad famæ & æstimationis læsæ reparationem obligetur, in foro externo obnoxius est actioni injuriarum, *L. item. §. 27. ff. & L. qui liberos. c. de injuriis. & consequenter pœnæ arbitrariæ.* Illud tamen hic notandum, quod in proximum (intelligendum videtur etiam privatum) maledicus Clericus, maximè Sacerdos, olim ad injuriæ illatæ veniam postulandam compellendus fuerit, & si reuocet, degradandus, id est, suspendendus, neque ante præstitam satisfactionem ad officium ecclesiasticum unquam revocandus, ut sumitur ex *can. Clericus. dist. 86. juncta Gl. v. revertetur.*

Quest. 395. Quæ pœna maledicentis Imperatori seu Principi seculari?

R Esp. Maledicere Principi seculari, quod lege divinâ prohibuitur *Exod. 22. v. 28. Proverb. c. 20. v. 2. ad Titum c. 3. v. 1. & quo olim cenfebatur quis reus criminis læsæ Majestatis, teste Arnob. Lib. de gentibus.* postmodum Christiani Imperatores non faciliè ultimo supplicio puniendum statuerunt. Menoch, *de arb. cas. 377. n. 9. Brunnem. ad L. unic. c. si quis Imperat. maledixerit. n. 1.* ubi Theodos. Arcad. Honor. de maledicto in se effuso inquirunt, *si istud ex levitate processit, contemnendum est: si ex insania, commiseratione dignissimum: si ab incuria id est, condonandum: nisi maledictum fieret in ipsum officium Principis; tunc enim puniri debet, & quidem graviter, ut pœna illius aliis terrorem incuriat.* Arg. *c. 1. h. t.* idem est, si maledicta continerent verba spectantia ad leditionem aut acclamationes turbulentas, quibus salus Principis aut status adduceretur in discrimen, aut alia justa ratio, aut exempli necessitas scelus puniri exigeret; tunc enim causam ad Principem remittendam, qui an & quæ pœnâ maledicti crimen puniendum sit, cognoscat, tradunt cum *Gl. in cit. c. unic. v. remittendum.* Menoch, & Brunnem, *l. c. n. 7.* Quin etiam maledicens personæ Principis Supremi non recognoscentis Superiorem, ex proposito, & per incuriam jaciens in illum verbum contumeliosum, seu conviciosum, plectendus est pro arbitrio ipsius Principis, juxta *cit. c. unic. c. si quis Imperat. maledix.* Et quidem gravi pœnâ Pirh, *h. t. n. 6.* talis enim Princeps potest vindicare injurias proprias. Arg. *cit. c. 1. h. t.* ex ea etiam ratione, quia nemo tenetur, satisfactionem injuriæ remittere, etsi possit, & laudabiliter ageret remittendo eam illatam suæ personæ, juxta *c. olim. de injur. c. gravis. de restit. spol. Pirh. num. 3. in fine.* cum Abb. non tamen injuriæ illatæ suæ dignitati. *cit. c. 1.*

Quest. 396. Quæ pœna maledicentis Papæ, Episcopo, aut alteri Prælato ecclesiastico aut Sacerdoti?

R Esp. Primò: Pœna maledicti in summi Pontificis personam jactata est quoque de jure communi arbitraria pro qualitate delicti, etsi conveniens sit, Papam Christi in terra Vicarium

imitari illius mansuetudinem, remittendo talem injuriam. Arg. *Can. inter querelas. 23. q. 4. L. 10. C. de Episc. & Cler.* si enim Principes sæculares personæ suæ maledicentibus ignoscunt, multò magis congruit Pontificem in hac mansuetudine exemplo iis præire, uti fecit Pius V. cujus meminit Barb, *in c. 1. h. t. n. 2.* aliique AA. passim, si tamen maledictum jactatum contra ipsam sedem Apostolicam, seu dignitatem Pontificiam, seu officium & primum illius, pœna, & quidem gravior atque exemplaris necessitiò imponi debet, juxta *c. 1. h. t. & ibi DD. communiter.*

2. Resp. Secundò: Quamvis Episcopus aliquem ob maledictum illatum soli personæ suæ ipsemet punire non possit, ut *Gl. communiter recepta in can. inter querelas.* tum quia nullus Superiorem habens potest esse Judex in propria causa, tum quia mansuetudo & sanctitas Episcopi requirit, ut injurias suæ personæ illatas remittat. Arg. *cit. L. 10. c. de Episc. & Cler.* alterius tamen Judicis sæcularis arbitrio puniendus est, idque, etiamsi ab Episcopo desuper accusatus non sit. Host. *in Sum. h. t. §. alii maledicunt.* Farin. *pr. crim. q. 108. n. 402.* cum generaliter loquendo ex officio tales Judices punire debeant quemlibet, qui aliquam injuriam infert locis, aut personis factis, uti expressè statuitur *cit. L. 10.*

3. Resp. Terriò: Religiosi aliquem Ecclesiæ Prælatum maledicto offendentes, aut eidem detrahentes jure communi per duos menses subjacere debent istis pœnis, quæ juxta regulas & statuta eorum ob gravia crimina imponuntur; juxta textum expressum. *Clem. 1. §. quibus etiam de privileg.* præterquam dispositionem juris communis per specialia Statuta suorum Ordinum gravissimè puniuntur, quales pœnas statutas in suo ordine strictioris observantia iis, qui malè loquuntur de summo Pontifice, Cardinalibus, Episcopis, aliisque Ecclesiæ Prælati, nec non sui Ordinis Superioribus refert Reiffent. *h. t. num. 14.*

Quest. 397. Quid & quotuplex sit blasphemia?

R Esp. Ad primum: Blasphemia est mala seu contumeliosa locutio in Deum, sicutque potissimum dupliciter, nimirum dum negatur DEO, quod ei competit, ut dum dicitur, non esse omnipotens, non habere providentiam rerum humanarum; vel asseritur quid ei non conveniens, v. g. quod sit crudelis, injustus. *D. Thom. 2. 2. q. 13. a. 1. Sylv. v. blasphemia. q. 1. Farin. l. c. q. 20. n. 11. Pirh. h. t. n. 7.* Ad hæc duo reducuntur sequentia; dum quis creaturæ tribueret, quod soli DEO competit, dicendo, v. g. diabolum æque ac Deum cognoscere secreta cordium, & futura contingentia. *Sylv. l. c. n. 3. Pirh. l. c.* dum quis detestatur Deum, imprecando illi, seu optando malum, v. g. ut hominum peccata nesciat, vel non punire possit; quia talia in Deum cadere non possunt; sic omnis maledictio, contumelia, convitium in Deum prolatum est blasphemia; quia sic derogatur Divinæ Majestati & Excellentia, honorque divinus diminuitur. *Farin. n. 3. Pirh. l. c. Haunold. Tom. 6. de 7. & 7. r. 2. n. 141.* Maledictiones quoque, seu convitia jactata in sanctos dicuntur blasphemia, quatenus saltem ex consequenti & indirectè redundant in DEUM, qui sicut in Sanctis suis laudatur & honoratur, ita etiam in illis vituperatur & contemnitur. *Covar. in c. quamvis. de pactis. p. 2. releb. §. 7. num. 8. Clarus v. blasphemia. num. 1. Haunold.*

Hauhold. *l. c. num. 140.* Pirh. *l. c.* & alii communiter. De cætero

2. Resp. Ad Secundum: Blasphemia præcipue dividitur in hæreticam, dum nimirum aliquid articulis fidei contrarium de Deo asseritur vel negatur, v. g. dicendo Deum esse mendacem, non esse omnipotentem; Et in non-hæreticam, dum non pronunciat quid de Deo articulis fidei contrarium, sed quid per modum imprecationis & desestationis in illum jacitur, v. g. imprecando vel optando, ut non esset.

Quest. 398. Quenam sit pœna blasphemiae de jure divino?

1. Resp. Primò: Olim in lege veteri, *Leuitici c. 24. v. 16.* jubebantur affici morte & ab omni populi multitudine lapidibus obrui.

2. Resp. Secundò: Jure Canonico veteri Clerici blasphemantis pœna est depositio ab officio & statu Clericali. *can. si quis. 22. q. 1.* quæ tamen pœna depositionis solum locum habet in Clericis incorrigibilibus & consuetudinem blasphemandi habentibus, nisi fortè tam gravis foret unica blasphemia, ut maximam divinæ Majestati inferat injuriam. *Covar. l. c. num. 10. Diaz. in præf. crim. canon. v. blasphemia, c. 114. num. 2.* Laicorum verò blasphemorum pœna est excommunicatio ferenda, *cod. can. si quis.* Postmodum verò iis pœnitentia publica & multa pecuniaria decreta. *c. fin. h. t.* circa quam pœnitentiam publicam notanda sequentia: Primò eam non imponi nisi publicè blasphemanti; delicta enim occulta publicè vindicanda non sunt, *can. ult. 32. q. 5.* Dicitur autem publicè blasphemare non solum in judicio desuper convictus & condemnatus, & qui in publica platea vel foro blasphematur, sed etiam qui in domo vel loco privato, multis tamen presentibus & audientibus, & ad Episcopum deferentibus, modò blasphemans, si neget per idoneos testes convincatur. *Pirh. h. t. num. 9.* cum *Hofst. hic v. publicè.* Secundò: hanc pœnitentiam non imponi Clerico publicè blasphemanti, quia Clericus non agit pœnitentiam publicam, cum eam agentes ad Ordines promoveri non debeant. *c. ex pœnitentibus. dist. 50. c. 1. de bigam.* sed puniendus pœnâ arbitrariâ. *Hofst. hic. n. 4. Abb. n. 2.* Tertiò: Blasphemus privatur ingressu Ecclesiæ, donec egerit pœnitentiam, & si nolit agere pœnitentiam dictam, privatur sepulturâ ecclesiasticâ. *Abb. in cu. c. ult. n. 3.* Quartò: Ab hac pœnitentia publica absolvi potest solum Papa; ab occulta verò & privata, quam imponere potest sacerdos proprius, idem absolvi potest. *Abb. & Hofst. l. c. num. 9.* Notandum denique, quòd in calore iracundiæ vel etiam ebrietate blasphemans publicè, non incurrit pœnam ordinariam, sed puniendus arbitrio judicis. *Clarus v. blasphemia, num. 6. Menoch. de arb. cas. 375. num. 33. Farin. pr. Crim. l. 1. tit. 3. q. 20. num. 47. Pirh. h. t. n. 11.* Ac demum in eodem Laicos & Clericos blasphemos amissio emolumentorum aut fructuum ex officio temporali vel beneficio ecclesiastico, horumque privatio & ad obtinendam illam inhabilitas, amissio dignitatis, infamis statio ante fores Ecclesiæ, fustigatio, triremes aliæque pœnæ pecuniariæ & corporales pro delicti & personarum delinquentium aliarumque circumstantiarum varietate ipso facto incurrendæ aut per sententiam infligendæ statuta sunt per sequentes Pontifices, Leonem X. in bulla incipiente: *Superne dispensationis 7. hujus Pontificis Tom. 1. Bullarj Julium III. in multis. 23. illius. Pium V.*

cum primum. 5. illius. Tom. 2. Bullarj. quarum Constitutionum tenores per extensum legi quoque possunt, quibus non est copia Bullarj Cherubini apud Reiffenst. *h. t. num. 18.* Quæ tamen, quia usu ferè, aut saltem in omnibus non receptæ in punitione blasphemorum consuetudines & statuta locorum observanda monet *Castrop. tr. 17. d. 2. p. 2. §. 5. num. 1.*

Quest. 399. Quenam pœna blasphemiae de jure civili?

Resp. Est pœna mortis ad exemplum legis divinæ in veteri lege. *Novell. 77.* quam etiam Carol. V. in *constit. crim. à 106.* statuit pro blasphemia gravi, præsertim in Deum, pro leviori tamen in sanctos mutilationem linguæ, fustigationem, carcerationem, multam pecuniariam, aliamve arbitrariam pro circumstantiarum & delinquentium diversitate. Quæ pœna capitalis potissimum locum habet, si quis ex consuetudine blasphemet, & incorrigibilis sit in hoc vitio, ut ait *Pirh. n. 12.* quamvis hodie harum constitutionum rigor fere ubique in desuetudinem abierit, ut *Covar. l. c. §. 7. num. 10. in fine. Clarus v. blasphemia. num. 3.* ubi monet, Principes Christianos peccare graviter, si hoc crimen non puniant severissimè; cum hoc crimen ob consuetudinem vigentem in aliqua provincia, quæ potiùs abusus & gravis corruptela est, impunitum relinqui non debeat, vel ex eo capite, quia est contra legem naturalem, divinam & humanam, ut *Covar. l. c. num. 13.* quamvis tamen etiam hodie pœna arbitraria imponatur blasphemiae, & si enormis est, etiam pœna mortis ei imponi possit ac debeat. *Clar. cit. n. 3. Menoch. l. c. num. 3. Farin. cit. q. 20. num. 66. & 67. Pirh. l. c.* ut annorum Superiorum exempla docuisse in Bavaria testatur *Hauhold, Tom. 6. tract. 2. n. 153.* Ad hæc blasphemus repellendus est à testimonio ferendo in iis causis, in quibus requiruntur testes omni exceptione majores, modò fuerit saltem semel etiam pecuniâ à Judice multatus & condemnatus, eò quòd licet blasphemus non sit ipso jure infamis, sit tamen infamis saltem infamiæ facti, postquam à Judice de blasphemia condemnatus, adeoque jam effectus testis minus idoneus. *Arg. c. licet. de probat. ita Covar. l. c. n. 12. Pirh. num. 13.* Quod tamen in praxi non servari dicit *Clarus, l. c. num. 4.*

Quest. 400. Quis sit Judex competens in crimine blasphemiae?

1. Resp. Primò: Dum blasphemia est hæreticalis, Judex illius competens est solus ecclesiasticus, cum juxta quod dici & probari solet *tit. de hæretic. & tenent Farin. l. c. num. 39. Barb. de Off. Episc. alleg. 51. num. 93. Reiffenst. h. t. num. 27.* & alii passim, quòd in causa hæresis solus ecclesiasticus sit Judex competens; limitat tamen hoc ipsum *Reiffenst. h. t. num. 29.* ita ut vigente consuetudine contrariâ (ut eam in partibus Germaniæ vigere testatur) Judices Sæculares etiam blasphemiam hæreticalem cognoscant ac puniant, adjectâ etiam hujus ratione, quia nimirum illæ hæreticales blasphemiae ordinariè potiùs ex mente blasphemæ, quam hæreticali & errore intellectus procedunt.

2. Resp. Secundò: Blasphemia non-hæreticalis, sed simplex in Deum & Sanctos est mixti fori, adeoque de ea cognoscere potest non solum Judex Sæcularis, sed etiam ecclesiasticus, & punire, etiam Laicum alioquin non subditum sibi in temporalibus